

[Steen Folke]

De konkrete foranstaltninger, der nu bliver gennemført, har udelukkende symbolsk betydning. Der bliver tale om et stop for ydelse af eksportkreditgarantier, og det vil fordyre visse eksportørers eksport med en ubetydelig brøkdæl, og en eksportstipendiat trækkes hjem – hurra, hurra! Men samhandelen vil fortsætte, og danske firmaer, med ØK i spidsen, vil fortsat kunne profitere af deres virksomhed i Sydafrika. Hr. Poul Nielson har ret i, at der er kontinuitet i den danske politik. Den har hele tiden været baseret på dobbeltmoral, og det er den fortsat.

De borgerlige partiers holdning til dette forslag er både latterlig og pinlig. Dette forslag vil koste dansk erhvervsliv 25 øre, men det er for meget for de borgerlige partier, det er for stort et offer i kampen mod apartheid.

Kristeligt folkepartis ændringsforslag agter VS at stemme imod. Vil vil undlade at stemme for det ændringsforslag, der er stillet af socialdemokratiet med flere partier. Der er på visse punkter tale om et tilbageskridt med dette forslag. Det gælder bl. a. dette, at forslaget om at stoppe beflyvningen af Johannesburg er pillet ud, og det gælder også formuleringen vedrørende Elsams kulindkøb, som er blevet svækket i forhold til formuleringen i SFs forslag. Til gengæld er der medtaget en henvisning til de nordiske udenrigsministres såkaldte handlingsprogram, og det lyder jo meget godt, men jeg glæder mig til, at der bliver tale om handling i stedet for programmer.

Trods alt er det modificerede forslag en lille smule bedre end ingenting, og VS vil derfor stemme for forslaget ved den endelige afstemning.

Gert Petersen (SF):

Det er ikke længe siden, at vi her i folketinget havde en drøftelse af hele spørgsmålet om menneskerettighederne. Der var nogle, som især ville centrere opmærksomheden omkring Europa, men det lykkedes ikke helt, for spørgsmålet om undertrykkelsen af menneskerettighederne er jo et globalt fænomen, det er ikke bare et europæisk fænomen.

Enhver undertrykkelse af menneskerettigheder er forkastelig og må fordømmes, og der er vel egentlig ikke nogen undertrykkelse af menneskerettigheder, som kan siges at være værre end den anden. Men alligevel er det

dog sådan, at borgernes egen stilling, når menneskerettigheder krænkes, er forskellig. Hvis der er tale om en politisk krænkelse af menneskerettigheder, så kan borgerne ved at handle på en bestemt måde, ved at forholde sig passive, undgå at blive ramt af denne krænkelse. Det er forkasteligt, at de skal forholde sig passive for at undgå en sådan krænkelse, men den mulighed har de altså.

Når der er tale om racediskrimination derimod, så er det ligegyldigt, hvordan de pågældende diskriminerede borgere forholder sig. Hvis man har en bestemt hudfarve, så må man ikke bo i de og de byer, så skal man arbejde under de og de forhold, så må man flytte, sådan som regeringen beordrer én; der er ingen mulighed for at unddrage sig den krænkelse af grundlæggende rettigheder, som racediskriminationen indebærer. Derfor stiller racediskriminationen borgerne i en endnu værre stilling end i en række andre tilfælde af krænkelse af menneskerettigheder.

Derfor er det fuldkommen rimeligt, at De Forenede Nationer og verdenssamfundet – med undtagelse af hr. Jørgen Junior og hans meningsfæller – har koncentreret en væsentlig interesse omkring den grove racediskrimination, som finder sted i Sydafrika, og om bekæmpelsen af denne racediskrimination. Jeg er helt overbevist om, at der i virkeligheden er en meget bred enighed om forkastelse heraf, og jeg beklager egentlig, at det – og det vil jeg da godt give visse ret i – meget beskedne forslag, hvorigennem dansk modvilje mod denne racediskrimination kan komme til udtryk, ikke har kunnet samle et større flertal bag sig, end tilfældet er. Jeg har ikke en række af de ordførere, som her har talt imod forslaget, mistænkt for at være tilhængere af racediskrimination; de burde derfor ud fra deres egne grundlæggende opfattelser kunne stemme for dette forslag.

Jeg har også den opfattelse, måske lidt modsat den sidste ordfører, der havde ordet, at jo bredere tilslutning der er til en aktiv kamp mod racediskriminationen i Sydafrika, jo større udsigt er der til, at en sådan kamp gør indtryk dernede. Det er da også grunden til, at socialistisk folkeparti fremsatte forslaget, som var ret beskedent i sin rækkevidde, og at vi har været indstillet på at forhandle for at skabe et flertal, også selv om nogle af de punkter, som vi havde ønsket gennemført, måtte udgå. Det drejer sig om Johannesburg-